

HVILKE MULIGHETER HAR JEG TIL Å FÅ DEKKET MINE UTGIFTER TIL ADVOKAT?

Rettskjøpsforsikring

Du kan ha krav på dekning til rettskjøp/advokatbistand gjennom dine forsikringsavtaler. Det er vanlig at bolig- og motorvognforsikring, omfatter rettskjøpsforsikring.

Rettskjøpsforsikringen skal dekke nødvendige utgifter til advokat, retten, sakkyndige og vitner. Dekningsgraden kan variere fra selskap til selskap, men ligger vanligvis på kr 80.000,-, i noen tilfeller inntil kr 100.000,-. Dekning er normalt i tillegg begrenset til tvistesummens størrelse. Det er vanlig at man må betale en egenandel, og den utgjør normalt kr 4000 med tillegg av 20 % av det overskytende.

Forsikringsselskapene forbeholder seg som regel retten til å overprøve forsikringstakerens krav, dersom de mener utgiftene overstiger det som må antas å være nødvendig eller rimelig. Det samme gjelder dersom utgiftene er uforholdsmessig store i forhold til tvistegjenstandens verdi.

Forsikringen kan inneholde flere begrensninger og vilkårene kan variere fra selskap til selskap. Rettskjøpsforsikringen dekker vanligvis ikke eventuelle utgifter til motpartens saksomkostninger, som du kan bli idømt å betale hvis du taper en sak som går for domstolene. Normalt dekkes heller ikke utgifter til tvist som har sammenheng med yrke/erhverv, personskadeerstatning hvor annet selskap har erkjent ansvar for skaden m.m. Hva som dekkes fremgår av vilkårene i den aktuelle forsikringsavtalen. Sjekk forsikringsvilkårene, og ta kontakt med det ansvarlige forsikringsselskap, dersom du skulle få behov for dekning til juridisk bistand.

Forsikringen kommer normalt kun til anvendelse når det har oppstått en tvist.

Medlemskap i foreninger og organisasjoner.

Du kan ha rett til juridisk bistand gjennom din fagforening eller andre organisasjoner, dersom problemstillingen kommer inn under foreningens eller organisasjonens virkeområde. Ta kontakt med din forening/ organisasjon for å høre om du kan ha rett på juridisk bistand.

Fri Rettskjøp

Fri rettskjøp er en sosial støtteordning som har til formål å sikre nødvendig juridisk bistand til personer som selv ikke har økonomiske forutsetninger for å kunne ivareta et rettskjøpsbehov av stor personlig og velferdsmessig betydning. Lov om fri rettskjøp hjemler vilkårene for rett til fri rettskjøp.

Rettskjøpsloven vil kunne gi deg rett til dekning av advokatutgifter, dersom utgiftene ikke dekkes gjennom rettskjøpsforsikringen eller aktuelle foreninger/organisasjoner.

Kan utgiftene til rettskjøp dekkes under andre ordninger, vil utgiftene ikke kunne dekkes gjennom denne loven. Utgifter utover det som dekkes av rettskjøpsforsikringen eller andre ordninger kan søkes dekket etter rettskjøpsloven, herunder egenandeler. Det er den faktiske egenandelen som kreves av søkeren som eventuelt kan kreves dekket.

Fri rettshjelp omfatter fritt rettsråd og fri sakførsel. Fritt rettsråd er veiledning og juridisk hjelp utenfor domstolene, for eksempel korrespondanse og forhandlinger med forsikringsselskap etc. Fri sakførsel er rettshjelp i forbindelse med en sak som går for domstolene.

I hvilke saker kan det søkes om fri rettshjelp?

Lov om fri rettshjelp § 11 og § 16 hjemler hvilke saker det kan søkes om fri rettshjelp til. Fri rettshjelp ytes i to ulike sakskategorier, saker som innvilges uten behovsprøving og saker som behovsprøves ut fra inntekt og formue. Saker som gjelder erstatning for personskade eller tap av forsørger, og klage- og ankesaker innenfor trygdelovgivningen skal behovsprøves.

Hvem kan få fri rettshjelp?

Utgangspunktet er at fri rettshjelp gis til fysiske personer, men dersom særlige grunner taler for det kan det også gis til ideelle sammenslutninger.

Inntektsgrensen:

For å ha rett til fri rettshjelp må søker som hovedregel ikke ha en bruttoinntekt eller tilsvarende næringsinntekt som overstiger inntektsgrensen. Med bruttoinntekt menes summen av all skattbar inntekt i og utenfor arbeidsforhold, før fradrag, jfr forskrift til lov om fri rettshjelp § 1-3. I inntektsgrunnlaget skal samtlige skattbare personinntekter (lønn, naturalytelser, pensjoner etc) og alminnelige inntekter (næringsinntekter, inntekter av bolig/fast eiendom samt kapitalinntekter) medtas.

Når du søker om fri rettshjelp må du derfor legge ved en kopi av siste selvangivelse, samt kopier av lønns- eller trygdeutbetalinger.

Fra 01.01.2006 er det innført endringer mht inntektsgrensene.

Inntektsgrensen for fri rettshjelp er kr 230.000,- for enslige og kr 345.000 for ektefeller og andre som lever sammen med felles økonomi.

Formuesgrensen:

Formuesgrensen for fri rettshjelp er kr 100.000,-. Ved vurderingen av formuen legges nettoformuen til grunn. I beregningen av gjenstander med større verdi, for eksempel bolig, fritidseiendom, båt etc, legges gjenstandens ligningsverdi ved siste skatteligging til grunn.

Unntak:

I noen tilfeller kan det gis dispensasjon fra formues- og inntektsgrensen. For at slik dispensasjon skal kunne gis må utgiftene være betydelige sett i forhold til søkers økonomiske situasjon. Utgiftene må være uforholdmessig store.

Mulighet for unntak der formuen er bundet opp i eiendom, bil og lignende.

Egenandel:

Dersom man har rett på fri rettshjelp ut fra inntekts- og formuesgrensen skal den som mottar fri rettshjelp betale en egenandel. Egenandelen beregnes ut fra en grundel tilsvarende den enhver tid gjeldende offentlige salærsats. Pr. 01.01.2006 er den offentlige salærsatsen kr 805,-.

Egenandelene utgjør med dette:

Ved fritt rettsråd skal det betales en egenandel tilsvarende grunddelen, kr 805,-.

Ved fri sakførsel skal det betales en egenandel på 25 % av utgiftene, men ikke mer enn 5 ganger grunddelen, pr. 01.01.2006 kr 4025,-

Personer med bruttoinntekt under 100.000 betaler ikke egenandel

Hvordan søker jeg om fri rettshjelp?

For å søke om fri rettshjelp må du i samarbeid med din advokat fylle ut søknad og et egenerklæringskjema. Søknaden skal inneholde opplysninger om hva saken gjelder og hvilken form for bistand det søkes om. I de fleste saker sendes søknaden til fylkesmannen for avgjørelse, men i noen tilfeller kan advokaten selv innvilge fritt rettsråd. Det skal som hovedregel søkes om fri rettshjelp før bistanden ytes, men kan også gis etter at saken er ferdig behandlet.

Forvaltningsloven § 36

Dersom du får et forvaltningsvedtak endret til gunst for deg, kan du ha rett til dekning av de saksomkostninger som har vært nødvendig for å endre vedtaket, forutsatt at disse er vesentlige. Omkostningene kan omfatte advokatsalær eller andre utgifter, men utgiftene må være reelle utgifter.

Et slikt krav må settes frem senest 3 uker etter at melding om nytt vedtak har kommet frem.

LTNs rettssikkerhetsfond

Rettssikkerhetsfondets formål er å yte støtte til ulykkesskadde som har behov for å bringe saken sin inn for domstolene. Fondet kan stille garanti for utgifter til domstolsprosessen. Det ytes kun garanti for utgifter som overstiger det som dekkes av andre ordninger, eks. rettshjelpsforsikring, fri rettshjelp etc.

Om saken gis garanti vurderes ut fra fondets statutter, blant annet vil et vurderingstema være om saken er av prinsipiell betydning.

For å kunne søke om støtte fra fondet må du være medlem av Landsforeningen for trafikkskadde. Din advokat skal bistå med søknad om garantistillelse hvor det i nødvendig utstrekning redegjøres for tvisten og de grunner som tilsier prosess.